

NYSGJERRIGE FRIDAGER

> Termometeret blåste ned og nedbørsmålerne ble fylt med snø. Med andre ord: Perfekte forhold for en gjeng som vil lære av å være i naturen.

TEKST: TORILL REFSDAL AASE/TRUDE BLÅSMO

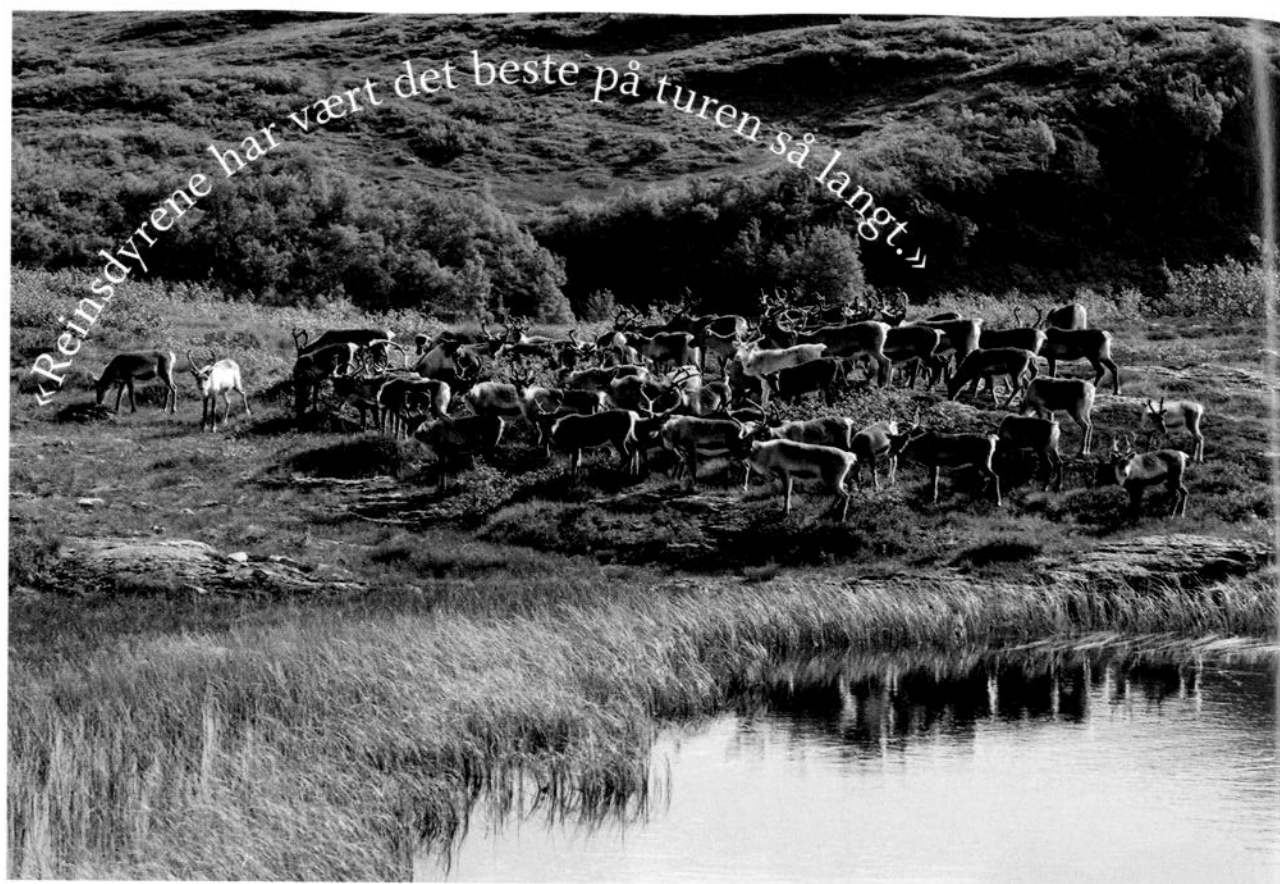

På Newton Camp får unge re...
var.

Foto: Trude Blåsmo

Foto: Torill Refsdal Aase

Reinflokken i Bergsdalsfjellene er et imponerende syn for newtoncamperne. Foto: Torill Refsdal Aase

> – Så rart at det er masse fisk i det ene vannet og bare to i det andre. Og hvorfor er de så tynne? undrer forundrede fjortiser etter det første døgnet på Newton Camp i Bergsdalsfjellene i Hordaland.

Det er oktober og kjølig i luften ved Vending turisthytte, der 11 spreke jenter og gutter mellom 12 og 14 år skal ha base i høstferien sammen med en turler fra Bergen Turlag og tre lærerstudenter med realfag på pensum. Det kan komme godt med når målet for leiren er å bli klokere på matte, naturfag og teknologi ute i åpent landskap. Første leksjon ble gitt allerede på vei inn mot selvbetjent Vending: En dobbelttime i praktisk bruk av kart og kompass for å finne fram til hytten.

SMÅFANGST Så var det denne fisken, da.

– Mange små fisker er tegn på overbefolkning i et vann fordi mange fisk skal dele lite mat. Da er det bra å fiske opp en del med garn, forklarer turler Helge Hellevik etter at den første nattens fangst er talt opp: Det ble 15 magre ørreter til sammen fra Vendingstjønni like ved hytten og Søyevatnet en halvtimes gange fra Vending. Garnene ble satt kvelden før, sammen med to smådyrfeller og en værstasjon. Ørreten granskes nøye.

– Innvollene viser hva fisken har spist, sier turler Helge, som har lang erfaring med barn og unge, både i skolesystemet og ute i naturen.

– De røde må ha spist insekter, mens de hvite tydeligvis har nøydt seg med alger og sånt som de finner nedi vatnet, konkluderer en av nysgjerrigerne.

Både farge, lengde og tykkelse måles nøyaktig før fangsten pakkes inn i folie sammen med krydder og løk. Lunsjen grilles på bål, som ifølge fyrbøterne selv brant grådig godt.

– Tenkt at vi fikk fyr på bålet med bare én fyrstikk!

Den hete suksessen forklares med medbrakt bark og tørr lyng.

BLÅBÆR I SNØ Ved Søyevatnet tømmer elevene både fiskegarn og blåbærlyng. Sesongens siste nyplukkede blåbærdessert fortæres i snøføyke og vind. Likevel er stemningen super når fjortisene kommer tilbake til hytta, kalde og våte. Her må det fyres – det betyr først sages og hentes ved. Så venter belønningen: Lune hyttevegger og velfortjent spagettimiddag fra hyttens proviantlager. Med ingredienser fra egen sekk trylles det frem en rykende fersk eplekake i hyttens gasskomfyr,

Sverre Kvamme (foran) gleder seg over høstens første snøfall.

vidunderlig deilig så forunderlig langt inn i fjellheimen. Langt fra vei, i en hytte uten strøm og vann. En hytte med kun utedo, noe som for flere av leirdeltakerne er en ny opplevelse.

– Hvorfor er dere egentlig på Newton Camp?

Ingen av ungene er helt sikre, bortsett fra at det er høstferie og at foreldrene har sendt dem.

– Hva har vært det beste på turen så langt?

– Turen innover var kjempefin, sier Anine.

– Fiskingen, sier Silje.

– Og reinsdyrene, fortsetter Anine og Kristin og mimrer om det imponerende synet på vei mot hytta, en flokk beitende rein med tjukk pels og store horn.

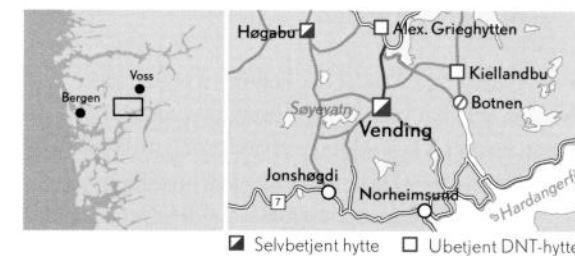
TERMOMETERET BLÅSTE VEKK Værmåleren sjekkes nøyaktig kl. 20, da det er tid for å oppsummere dagen. Meteorologene rapporterer at termometeret har blåst vekk og at det er snø i nedbørsmåleren. Vindmåleren viser 14 sekundmeter i kastene. Men barometeret har steget noe, det er håp om lettere vær fremover.

– Å se værmeldingen på Dagsrevyen er lettere. Der er det lys også, kommer det tørt fra sofakroken.

Været har overrasket hele gjengen, de trodde ikke det

NEWTON CAMP

Newton Camp er et nasjonalt samarbeid mellom DNT og Tekna (Teknisk Naturvitenskapelig Forening). På disse turene er det et større faglig innhold enn normalt på barne- og ungdomsturer. Gjennom lek, opplevelser og læring ute i naturen skal deltakerne på campen få innblikk i realfag som naturfag, matematikk og teknologi. Aktivitetene baseres på realfaglige tema og problemstillinger knyttet til hverdagslige fenomen. Spennende aktiviteter skal lære barna å utforske og forstå naturen bedre – uten å forbruke den.

Vending turisthytte

Selvbetjent DNT-hytte, på 930 moh. i Bergsdalsfjellene halvannen times kjøring fra Bergen. Det tar rundt to timer å gå inn til hytta, innviet i 2007.

Bålvarme gjør godt for oktoberkalde fingre, som nettopp har halt i land dagens fangst fra Søyevatnet: 15 magre ørreter.

> kunne skifte så fort. Men det gjør det ofte i fjellet om høsten, kan turlleder Helge fortelle.

– Derfor er det lurt å ha gamasjer i ryggsekken på denne tiden av året.

– Hva er gamasjer?

– Det er genialt, svarer en ung kar, som skal kjøpe slike straks han er ferdig på skolen mandag. De voksne spør om noen synes det er artig at gjengen har klart å måle været selv.

– Ja! svares det unisont.

43 BØTTER VANN – Vi har hentet 43 bøtter vann, opplyser en som har fulgt med på listen over vannbæring det første døgnet. Og konkluderer at det er ganske mye, før han tar seg i det. De er jo mange der inne i hytten.

Fordelen med å være mange, er at det er mange også til å bære vann og ved – og alt det andre som må gjøres. Her er det snakk om å samarbeide.

– Alle innretter seg. Vi har krysset av på en liste etter hvert som oppgavene er utført. Ingen sluntrer unna. Det er kjemp fint, sier gjengen, som kommer fra ulike steder i Hordaland. På forhånd kjente noen hverandre, andre ingen. Nå kjenner alle alle.

– Jeg er alltid like spent, sier Helge og skryter av de unge: Dette er den beste gjengen han har vært på tur med.

– Eeeeh... Det sa du sist også, kommer det fra en av jentene som har vært på leir med Helge før.

SOL OG SNØ Vind og snø vekker campungene søndag morgen. Hytten må gjøres klar, men hvem kan motstå sesongens første snø? Snøballene sitter like løst som latteren.

– Hva med smådyrfellene? spør to av jentene. De graver i snøen sammen med studentene fra Lærerhøgskolen i Bergen, Christopher Birks, Monica Iren Haugsbakk og Maria Johansen. De finner i alle fall én felle. Fangsten er et bitte lite insekt.

Gjengen forlater en hytte badet i solskinn og 30 cm nysnø. Noen tekniske stopp for å lette på antrekket gir tid til å sanse og undre seg over landskapet: I går var det gult, rødt, grønt og brunt. I dag er det skinnende hvitt med blå himmel og dansende tåkedotter rundt toppene. Akkurat så variert som høstværet kan være. Skydekket rekker både å tykne til og forsvinne igjen før bussen kommer og frakter de vordende realistene hjem, der de i ro og mak kan teste helgens nye msn-adresser.

DETTE MENER 10-ÅRINGENE OM BARNAS TURLAG

TEKST: TRUDE BLÅSMO FOTO: PRIVAT

KENNETH ADOLFSEN,
Sortland
Ba selv om å få bli med i
Barnas Turlag i år

Hvorfor hadde du lyst til å bli medlem?

Jeg hadde lyst til å gå mer i fjellet. I dag har mamma kjøpt fjellstøvler til meg, de er taggete under sånn at de ikke skal gli på steinen. Nå skal vi ut å gå! Dessuten har jeg fått en blå nøkkel i gave fra Turbo som passer til hyttene til Turistforeningen, den har jeg lyst til å prøve.

Hva liker du best: fjell, skog eller kyst?

Skogen er fin å fiske og gjemme seg i. Men på fjellet er det kjemp fint, som da jeg var på Mikkeltind. Det var jo veldig høyt, det var fint å se ned – bare jeg ikke så rett ned! Ellers synes jeg det er kjempartig å være på klas-setur sammen med kompisene mine. Det kjedeligste jeg har opplevd ute var en gang det regnet så masse at vi ikke fikk grillt maten vår, og vi måtte ta med pølsene hjem. Heldigvis hadde vi med brødskiver også.

Vil du være medlem lenge?

Vet ikke, jeg har jo nettopp begynt.

JØRGEN HOLTAN,
Haslum i Bærum
Innmeldt i 1999 av
turinteresserte foreldre

Du har vært med i Barnas Turlag nesten hele livet, hvordan har det vært?

Fint! Jeg har vært med på forskjellige turer, blant annet høstleir på Gjendesheim. Der stekte vi pinnebrød og lekte rundt hytta. Vi var en hel gjeng som gikk opp til Knutshø. Det var kult, jeg liker så godt å ha utsikt!

Husker du at du var på tur som baby?

Jeg vet at jeg var med i bæremeis da jeg var skikkelig liten, selv om jeg ikke husker så mye av det. Men jeg lærte å gå ganske tidlig, og fra da gikk jeg selv. Særlig etter at jeg fikk to brødre, da måtte jeg jo bare gå.

Er du mye på tur?

Ja, jeg liker godt å gå i skauen der vi bor. Når vi har ferie, går jeg toptur med pappa. På Høgevarde har jeg vært fire ganger – fra toppen kan jeg virkelig se langt.

Hva er det beste minnet ditt med Barnas Turlag?

Da jeg vant hoppkonkurransen på Sæteren gård i vinter.

OSCAR MIKLAND,
Duken ved Tønsberg
Innmeldt i 1999 av en
turinteressert mamma

Du har vært med i Barnas Turlag helt siden starten i 1999. Hvordan er det å ha vært medlem så lenge?

Er jeg medlem? Jeg vet vel egentlig det, men har bare glemt det. Jo da, det er fint.

Går du mye på tur?

Av og til på tur rundt der jeg bor. I fjor var jeg med to kamerater og mammaene våre på Gaustatoppen. Det var litt slitsomt, men også veldig fint da vi endelig kom oss opp. Kan godt tenke meg å gjøre det igjen, vi planlegger å gå med pappaene våre i år.

Har du overnattet på en av hyttene til Turistforeningen?

Du mener de hyttene som vi har nøkkel til selv? Tror ikke det.

Kommer du til å fortsette å være med i DNT?

Ja, det vil jeg.

EMILIE FINSTAD,
Hamar
Innmeldt i 2008 av
turinteresserte foreldre

Hvorfor er du medlem?

Jeg er veldig glad i å være ute. Jeg liker å se forskjellig natur (når vi ringer, står Emilie midt i blåbærtua). Aller gøyest er det å være på fjellet, i fjor gikk jeg på Galdhøpiggen sammen med en gjeng i klassen og foreldrene våre. Jeg har vært på Kyrkja og gått Besseggen. Jeg ble ikke svimmel, ikke så sliten heller. Jeg liker høye fjell, det kiler litt i magen. Å gå på ski er også artig.

Hva er den beste turen du har hatt?

Å gå over en isbre ved Galdhøpiggen! Vi måtte binde oss sammen og gå i tau, jeg hadde en voksen foran og en voksen bak meg. Det var kjempespennende.

Har du bodd på DNT-hytte?

Ja, på Leirvassbu. Det var fint. De hadde god mat, gryte og spekemat. Jeg har fått egen nøkkel av Turbo. Den er blå. **T**